

Türk esgeri hem kümsük tikiñçi hakynda hekaýat

Category: Goşgular, Kitapcy, Sözler
написано kitapcy | 21 января, 2025

Türk esgeri hem kümsük tikiñçi hakynda hekaýat Türk esgeri hem kümsük tikiñçi hakynda hekaýat

Tikiñçilik diýlen şeýleräk bir kär,
Olaň kümsükligi äleme äşgär.

Olar hakda gülküli ýa gussaly
Gürrüñler kän goşguly ýa kyssaly.

Şol kümsüklük – olaň ikinji käri
Galman gelyär dünýe döräli bári.

Bir gezek olara belet bir bende
Köpüň arasynda (ýeri gelende)

Olaň päli düzüw dälleri hakda,
Müşderilere guryan allary hakda

Gürrüň berdi geň-taň zatlaryň känin,
Gulaklary galdy ony diňläniň.

Käbir kişi bolýar gürrüňe ökde,
Aýtsa-da ugursyz, ownuk zat hakda,

Eşdenni derekli, uly zat sanyp,
Diňleýär adamlar haýranlar galyp.

Bar bolsa meýlisde gadyr bilmezler,
Sazandalar idili saz çalmazlar.

Az bolsa adamlaň gulak gerýani
Basmaz barmaklary gerek perdäni.

Gürrüň diňleýänleň içinde biri –

Türküstanly esger häliden bári.

Aňk bolup gürrüňçiň tapýan gepine,
Oňa sorag bilen ýüzlendi ine:

«Bu ýerdäki tikiňçileň içinden
Haýsyny has ýeser saýýarsyň çyndan?»

Ili aldamakda zorlaň zorunyň –
Adyny tutdular oňa biriniň.

Esger şeýle diýdi: «Walla, ynanyň
Onuňkydan döwüm rüstemdir meniň.

Meň elten matamdan tutsam bekime
Hatda sapak almaga-da çekiner».

Biri diýdi: «Entek özüni görmän,
Ýesersirän bolup, öwünibermäň.

Kezzaplaň kezzabam ony görende,
Bolaýýar towşantüý, mysapys bende».

Esger diýdi: «Aldap bilse ol meni,
Wada edýan şu atymy bermegi!»

Kümsük tikiňçiniň pikirini edip,
Esger uzak gije bilmedi ýatyp.

Ertesi bir bölek atlazy bilen
Ol esger tikiňçiň ýanyna gelen.

Tikiňçi ol ýigdi gören badyna,
Hoş söz baryn aýdyp onuň adyna-

Alladan rysgal, bagt, rowaçlyk diläp,
Başlapdyr esgeriň ugun ýekeläp.

Sözleriň süýjüden-süýjüsün saýlap,
Müşderiň başyny-gözünü aýlap,

Barha dili süýjöp, gepledigiçe,
Göz ýetiren onuň pekgedigine.

Esger oň sözlerniň ýetirip häsin,
Uzadypdyr ýanyndaky matasyn.

Diýen: «Meni güýmöp durma-da gepe,
Şundan bir donjagaz tikip ber, şepe.

Amatly bor ýaly söweşmek üçin,
Ýokarsy dar bolsun, aşagy-da giň.

Hopul-hopul bolsa, halamagmy
Aýdýan kimem bolsaň, sylamajagmy!»

Tikinçi aýdypdyr: «Arkaýyn bol sen,
Iň ynsaply kişä duşanňy bil sen»,

Soňam gol gowşuryp, iki бүкүlip,
Barypdyr oň alkymyna dykylyp.

Atlazy bir eýläk, bir beýläk öwrüp,
Käte halymsyrap, käte-de öwnüp,

Ony ýalan-ýaşryk gepe güýmäpdir.
Garaz, bendäň başyn-gözün aýlapdyr.

Gürrüň tapyp gülkülden-gülküli,
Onuň halys agdyrypdyr eňkini.

Esger gülüp, gözün ýuman mahalda,
Tikinçi hem gypynç etmän sähel-de,

Öz göwresi bilen ýapyp öňüni,
Biçýän matasynyň bir bölegini.

Derrew hasyr-husur gizleýär eken.
Esger bu ýagdaýy bilmeýär eken.

Gülüp, gülüp gaçyp ysgyn mydardan,
Müşderi ýykylman otyrды zordan.

Esger arkan, ýüzün gaýşyp gülýärdi,
Tikinçem öz ederini bilýärdi.

Gözüne güýdüşüp aňkaw esgeriň,
Bor-bolgusyz gepden dolduryp serin.

Ýalt-ýult edip, töweregne bakýardy,
Mataň ýene bir bölegni bukýardy.

«Ýene ýaňkyň ýaly bir zat tap» diýip,
«Men şeýle gürrüňe höwesek» diýip,

Zol-zol haýyş edip, ugruna goýman,
Mataň eslisini aldyrdy eýýäm.

Şeýle diýdi oňa kümsük tikiñçi:
«Sen gardaş, bir zady etmeli ünji.

Gowy bor öýdýarin bir zady bilseň,
Şu bolşuň dek ýene birsalym gülseň.

Bu mataňdan (oýun edip aýdamok),
Don-a däl, balagam çykar öýdemok.

Biler bolsaň, haýpym gelýär halyňa,
Bu gülküleň diňe öz zyýanyňa.

Duýdurmady diýip, käýinme erte,
Donuň saňa hem dar bolar, hem kelte».

Gülmek aýyp zat däl, güleniň gowy,
Ýöne çen-in-çakyn bileniň gowy.

Esger gülüp gerekinden zyýada,
Atyny utduryp, galdy pyýada.

Kümsüge sataşyp, näme gördi ol?
Tyrryk dony bilen galyberdi ol.

Jelaleddin RUMY. Goşgular